

V. Quia bona rama unum ac verum, hoc est, Christianorum Deum glorificat, et huc potissimum collimare debemus, cum famam bonam quærimus, ut nimirum homines videntes lucem operum nostrorum bonorum, glorificent Patrem nostrum qui in cœlis est. Ob hanc causam, sæpenumero non possumus, licet vellemus, negligere famam nostram, sed tenemur infamantem cogere ad recantationem, quando scilicet hinc Dei gloria detinetur. Unde S. Gregor. hom. IX. in Ezech. « Hi quorum vita in exemplo imitationis est, inquit, debent si possunt detrahentem sibi verba compescere, ne eorum prædicationem non audiant, qui audire poterant, et ita in pravis moribus manentes bene vivere contemnant. » Talium enim pastorum ignominia redundat in Deum, cujus illi personam repræsentant, et cujus gloria per hoc in proximi ædificatione impeditur. Vicissim propter male audientes blasphematur nomen Dei.

Curet ergo unusquisque conservare ac tueri famam suam, ut juxta Sancti Petri monitum, I. Petr. IV. *Omnibus honorificetur Deus per Jesum Christum*, cui est gloria et imperium in sæcula sæculorum. Amen.

CONCIO VII.

NON ERUBESCENDUM CONFITERI CHRISTUM,
ET VIVERE CHRISTIANE.

I. Christum confiteri et sequi gloriosum. — II. Servile est timere mundi sannas. — III. Nec Christus erubuit. — IV. Compensabit Deus. — V. Erubescencia nocet.

THEMA.

Tu es Christus Filius Dei vivi. Matth. XVI.

Antiqua Hebræorum traditio est apud Hieronymum in Ose XI. magist. hist. schol. in exod. Tietelman. in Psalm. CXIII. tribum Judam ejusque ducem Aminadab idcirco sceptrum regni consecutum, et ducem avarum tribuum constitutum esse, quod ipse cum sua tribu primus cæteris trepidantibus ingressus sit mare rubrum, cum id instar muri utrimque divisum staret. Hinc enim ejus exemplo provocatæ cæteræ tribus mare pertransierunt. Non dissimili ratione S. Petrus e duodecim discipulis unus, primus per publicam confessionem intravit in abyssum divinitatis Christi, dum dixit: *Tu es Christus Filius Dei vivi*. Non timuit ille duos illos parietes, timorem et pudorem: minas et obtreccionem malorum. Hanc igitur tam magnanimam confessionem ita remune-

ratus est Christus, ut propterea statim promiserit illi primatum Ecclesiæ et summum pontificatum nunquam evertendum. Nec immerito, siquidem Petrus hac sua confessione cæteris apostolis, ut idem facerent, exemplo prævit. Nec illis tantum, sed et nobis omnibusque omnino Christianis, qui hac Petri voce confirmati, Christum verum Dei Filium et voce et vita confessi sunt. Habemus igitur auditores, et videmus in hodierno evangelio nostrum Aminadab, præeuntem nobis in tam profundum mare summi fidei mysterii. Hunc ergo et nos sequamur, non ore tantum, sed et actu et moribus, ut non modo Christum confiteri, sed et christiane vivere minime erubescamus. Sed quia video adhuc trepidantes hac in re aliquos, qui singulis mensibus vel hebdomadis confiterentur et communicarent, singulis diebus missam audirent, ad salutationem angelicam genua flecterent in publico, etc. nisi timore et pudore a virtute retinerentur, animemus illos.

I. Quia gloriosum est confiteri Christum et sequi eique servire. Quis enim erubescit, imo quis non gloriatur se habere Dominum regem? Quam pudet tali Domino suo publice servire, ascensuro in equum tenere stapedes? Pransuro affundere aquam, etc? Non pudet hoc imperatorem, quando Romæ est, facere summo pontifici, tamquam Christi vicario; et nos talia erubescamus facere ipsi Christo? Quis non studet honorem domini sui promovere, et ignominiam vindicare? Ac si hoc facere ei contigerit, an non sibi gratulabitur? Nos Dei servi sumus, quia fecit nos et eripuit nos de potestate tenebrarum: ei fidelitatem juravimus in baptismo, et renuntiavimus ejus hostibus: cur ergo non Deo potius quam dæmoni aut mundo placere optemus?

Ad hæc Deo et Christo servire et testimonium præbere non est aliud nisi virtutem colere; quis autem sapiens erubescat de virtute? Quis recte incedens erubescat, si a claudis rideatur? Et quis non fatuum diceret illum, qui cum recte incedere posset, derisione tamen claudorum motus, inciperet claudicare? Qui virtutem sectantur, recti sunt: qui vitium, claudi. Quare si recte incedentem rideant claudicantes, laudabunt tamen recti et sapientes. Ita enim Fridericus imperator interrogatus, quinam sibi essent charissimi, respondisse fertur: *Qui me non magis quam Deum timet.*

Taceo quod ad extremum ab iis ipsis obtreccionibus, qui prius te vituperabant, laudaberis, si strenuum te in virtutis et vitæ christianæ studio exhibueris. Sic enim testatur S. Augustinus, serm. VIII. de verbis Domini: « Cum quisque, inquit, Christianus cœperit bene vivere, fervere

bonis operibus, mundumque contemnere; in ipsa novitate operum suorum patitur reprehensores et contradictores frigidos Christianos. Si autem perseveraverit perdurando et non defecerit a bonis operibus, iidem ipsi nobis obsequentur, qui antea prohibebant. »

II. Quia turpe et puerile est signumque pusilli et servilis animi timere mundi cæci, et infirmi obtreccionem et derisum. Quid enim est mundus, ut tu ejus gratia a recto et æquo deviare, Deumque tuum deserere et negare debeas? Latrare potest, mordere non potest; et ubi aliquantulum latravit, etiam latrare cessabit, erit instar catelli, anseris morsum minantis, sed infligere nescientis. Quam excors foret ille miles, qui ad unius bombardæ explosionem illico corrueret, et hosti manus daret? Talis autem est qui ad mundi obtreccionem a bono opere cessat vel abstinet. Nimirum illi sunt de quibus, c. XXVI. dicitur: *Terrebit eos sonitus folii volantis, et ita fugient quasi gladium, cadent nomine persequente.* Metuunt enim verba hominum, qui parum aut nihil eis nocere possunt: Deum vero qui et animam et corpus mittere in gehennam potest, non metuunt. Mundus non est judex tuus; sed Deus. Præstat ergo perdere gratiam mundi, quam Dei. Luna imitanda est quæ ad importunos canum latratus obsurdens nunquam intermittit cursum suum, canes autem silentio ejus confusi coguntur tandem fatigati rapida ora claudere.

III. Quia nec Christus erubuit pro nobis in vili et abjecto apparere habitu, forma servi accepta: non erubuit ponere vestimenta, præcingere se linteo et lavare pedes ac tergere discipulis suis; denique vestibus exui et flagellari, velari, nudus crucifigi et pendere in ligno quasi maledictum (majora facit adhuc in s. eucharistia.) Et qui sumus nos respectu illius? Dominus non erubescit lavare pedes servo, confundi et irrideri pro servo: et servus erubescat hæc pati vel agere pro Domino? Hoc exemplar proponit nobis imitandum apost. ad Hebr. XII. dicens: *Curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in auctorem fidei et consummatorem Jesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta, atque in dextra sedis Dei sedet.* Hoc attenderunt sancti illi Joseph ab Arimathia, et Nicodemus, qui cum prius essent occulti Jesu discipuli, postea videntes sustinuisse eum crucem confusione contempta, contempserunt et ipsi confusionem; et ille quidem introivit audacter ad Pilatum et petiit corpus Jesu, et deposuit de cruce, licet esset nobilis decurio, Marci XV. alter vero afferens mixturam myrrhæ et aloes unxit corpus Jesu, et ambo honorifice sepelierunt, Joan. X. Idem exem-

plum secutus est apostolus ad Gal. I. scribens: *An quæro hominibus placere? Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem:* et ad Rom. I. *Non erubesco evangelium.* Quam etiam vocem usurpavit perillustris Palatinides Paulus Kostka frater B. Stanislai Kostkæ, uti habetur in ejus vita, qui parentibus orbatus, hæres amplissimorum bonorum, fratrem secutus, omnia sua bona Christi amore in pauperes erogavit, et hospitalem domum extruxit, in qua inter pauperes vivere et mori voluit, ideoque suo sepulcro inter eosposito voluit inscribi: *Non erubesco evangelium.* Nimirum scribit S. Ambr. l. I. offic. c. XXX. *Neminem debet pudere, si ex divite pauper fiat, dum largitur pauperi, quia Christus pauper factus est, cum dives esset, ut nos sua inopia dilaret.* Hoc eodem stimulo tactus Adolphus Holsatiæ comes, cum spreto mundo pauperem Franciscanorum habitum induisset, et forte obviantibus sibi filiis splendido equitatu, factus obvius lac mendicatio collectum portasset, humano primum affectu tactus erubuit: sed illico se colligens, lacte se totum perfudit in conspectu filiorum dicens: *Inferre homo paupertatem erubuisti bajulare lac, nunc in capite et cucullo ostende quid portaveris.* Hieron. Ziegl. de viris illustribus German. c. XLVIII. Denique, ss. martyres cujuscumque ætatis et sexus quævis despectissima paratissimo animo pro Christo pertulere, et in hoc ipso gavisi sunt: uti et S. Hieron. qui ad Asellam scribens, ait: *Gratias ago Deo, quod dignus sim, quem mundus odit.* Alii ultro humilitatis obsequia ad imitationem Christi suscipere, uti olim reges Angliæ qui feria quinta majoris hebdomadæ leprosororum pedes lavare et exoculari solebant, ut testatur S. Ludovic. Galliæ rex, apud Joinvil. in vita, cap. LXXXIV.

IV. Quia exiguam illam ignominiam vel irri-sionem compensabit Deus ingenti gloria. Ipse enim dixit: *Quicumque honorificaverit me, glorificabo eum: qui autem contemnunt me, erunt ignobiles,* I. Reg. II. et rursum, Matth. X. *Omnis qui confitebitur me et ego eum coram Patre meo, qui in cœlis est.* Neque solum coram Patre suo confitebitur in cœlis, sed multoties confitebitur et extollet eum in terris. Sic enim Petro se confitenti mox respondit: *Beatus es Simon Barjona, etc. et ego dico tibi, quia tu es Petrus, etc.* Ita enim exornavit S. Elisabetham reginam et ducis conjugem, sui ipsius contemptricem, et amore Christi nequaquam erubescens vili incedere habitu. Nam cum aliquando Andreas Pannonum rex, pater ejus, legationem misisset ad maritum Elisabethæ, ipsaque tunc temporis abjecta veste induta esset, ut maritum puderet producere ipsam tam

ardido habitu ad populares, respondit illa: *Nihil est quod erubescas meas sordes, vestrum splendorem semper contempsi.* Sed quid actum? In publicum progredientem Deus ipse hyacinthina veste gemmis auroque fulgente, decore et magnifico ingenti miraculo induit. Inde attonitus princeps, rogavit unde illi tam repente tantus vestram splendor foret? Cui illa: *Sic novit celestis remunerator suos cultores et cultrices in tempore exornare,* Raderus in Bavaria, s.

Quando ergo tanta est merces hujus confessionis, quis curet mundi obloquutiones et sannas? Quando quis thesaurum fodit, certus ubi inveniat, nil curat homines, quidquid illi obganniant, rideant, et derideant. Sic, quia certi sumus exigam illato confusionem compensandam ingenti gloria, quis illam non libenter sustineat?

V. Quia Christi erubescantiam sequitur ingens damnium. Ait enim Dominus loco citato: *Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo et eum ego coram Patre meo, qui in caelis est:* et, Luc. IX. *Qui me erubuerit et meos sermones, hunc Filius hominis erubescet, cum venerit in majestate sua, et Patris et sanctorum angelorum.* Et quantum isti padescent in die judicii? Quantum in inferno, cum videbunt se ob inanem pudorem, quem vitabant, incurrisse tam intolerabilem et perpetuum?

Addo quod hæc noxia erubescantia sæpe impediatur hominum salutem et afferat certam damnationem, ut videre est apud Bedam, l. V. hist. Angl. de nobili juvene, qui humano pudore præpeditus, poenitentiam agere noluit, ideoque damnatus est; ne scilicet rideretur ab aulicis, si imminente morte quasi timore compulsus poenitentiam ageret, ut alibi vidimus. O si nos intelligere possemus, quo sibilo, quibus cachinnis, quo lubrico exceptus fuerit in inferno infelix ille juvenis. Quid putamus inferos dixisse aliud, quam hæc talia: O stulte et stultorum omnium stultissime, quo tandem modo tu in hunc tormentorum locum venis? Nos sectati fuimus aurum et argentum, prædia et possessiones, delicias et voluptates, honores et dignitates. Hæc aliquid sunt in mundo. Sed tu ob vanissimum pudorem, quem tibi imaginabaris, cogere conabar, (qui tamen potius honor erat, quam pudor) in hoc barathrum et ignominiam æternam te præcipitasti? Quanto tibi melius fuisset, sustinere modicum illum contemptum, quam hunc æternum intolerabilem? O stulle et infelix homo! Jam habes, quod fugisti: et quidem centies millies.

Hæc qui timidi sunt in bene agendo, facile desinantur a proposito. Hæc enim de causa Petrus in atrio pontificis, quia timide versabatur, a muliere perterritus negavit Christum: cum tamen

alteri discipulo, qui eum introduxerat, nihil simile contigerit, quia scilicet iste tamquam notus pontifici, animosum se ibi præstitit, ac si domesticus esset. Hinc Sapiens, Prov. XXIX. ait: *Qui timet hominem, cito corruet; qui sperat in Domino, sublevabitur.*

Illustre fortitudinis christianæ exemplum, describit Victor Uticensis testis oculatus, lib. III. histor. Wandalicæ de puero christiano, Maximo nomine, qui cum aliis sex pro fide catholica ab Arianis ad necem condemnatus, cum duceretur, Arianis eum a fide abducere conantibus hæc voce: « Infantule, quid festinas ad mortem? Dimitte eos, insaniunt: audi consilium nostrum, ut possis invenire vitæ remedium et tanti regis adire palatium, » animose respondit: « Nemo me separat a sancto patre meo Liberato abbate et fratribus meis, qui me in monasterio nutrierunt. Cum ipsis sum in timore Dei conversatus, cum ipsis desidero passionem suscipere, cum quibus credo me et futuram gloriam invenire. Nolite putare, quia potestis seducere pueritiam meam. Simul nos septem voluit Dominus congregare, simul dignabitur omnes uno martyrio coronare instar septem Macchabæorum. Nam si negavero eum, et ipse negabit me, ut ipse prædixit. » Ducti ergo sunt navi in altum mare, ubi navis cum lignis succensa est, sed mox ignis a Deo extinctus fuit, idque secundo et tertio iterantibus successione contigit. Quare pudore et ira fremens tyrannus, jussit vectibus remorum eis cerebrum comminui atque enecari. Tali ergo genere mortis felicem animam Deo exhalant; quorum corpora præter naturam eadem hora mare illæsa in terram exposuit: ad quod rex expavit. Clerus ea honorifice sepelivit. Ita Victor.

CONCIO VIII

DOCUMENTA ET MYSTERIA.

I. Cura habenda famæ. — II. Non ferendum gravius, si sinistre de nobis sentiat vulgus. — III. Non recensendæ primo quæ de eo ipso sparguntur calumniæ. — IV. Plus requiritur ab institutis Christi doctrina. — V. Petri primatus. — VI. Quæ vera Ecclesia. — VII. Plenaria Petri et successorum potestas.

THEMA.

Beatus es Simon Barjona, quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui in caelis est. Math. XVI.

Primo Reg. VI. legimus iram Dei terribili plaga sæviisse in Bethsamitas, eo quod arcam Dei ex temeritate curiosius inspexissent: *Percussit enim Dominus propterea septuaginta viros et quinquaginta*

milha plebis. Qua re indicare voluit Deus, periculose inspicere et discuti sacra Scripturæ arcana a plebeis et ineruditis. Infelices ergo Bethsamitæ, quia caro et sanguis, id est, propria cupiditas et curiositas revelavit illis arcam: infelices etiam illi qui juxta proprium caput exponunt sacras litteras. Beatus contra dicitur Petrus, quia caro et sanguis non revelavit et divinitatem Christi, sed Pater celestis. Hoc ergo revelante intuebimur arcana in hodierno evangelio contenta.

I. Cernimus curam esse habendam boni nominis et famæ. Audimus enim quærentem Dominum, quid fama de ipso spargeret. Scivit quidem hoc Dominus, sed nos instruere voluit, ut non solum conscientiam bonam, sed et famam procurarem bonam, Deo enim bonam debemus conscientiam, proximo autem famam bonam: quemadmodum domos nostras intus et foris exornare solemus, intus pro nobis, foris pro republica et civibus. Sacrificia veteris legis cum suavi odore requisivit Deus, uti Numer. cap. XXVIII. *Offeretis holocaustum suavissimi odoris:* hinc Levit. II. respuit Deus sacrificium de fermento et melle, quia hæc si crementur, tetri odoris sunt. Non ergo sufficit, si in conscientia dulcedinem mellis habeas, sed necesse est præterea, ut bonæ famæ odorem habeas; quemadmodum illa Judith, de qua dicitur: *Non erat qui loqueretur de ea verbum malum,* Judith VIII. et parentes Joannis Baptistæ, qui: *Erant et justi ambo ante Deum incedentes in omnibus mandatis et justificationibus Domini sine querela,* Luc. I.

Sed hic observandum, primo, Christum non quæsiisse quid de aliis diceretur, sed quid de ipso solum. Modo quarunt homines tantum, quid dicatur de hoc vel illo: non curant quid de se dicatur. Verrunt itaque ante alienas aedes: non verrunt ante suas.

Secundo, non dixisse: *Quem me dicunt esse homines, sed Filium hominis, ne jaclanter de se quærere videretur,* inquit Divus Hieronymus.

Tertio, non interrogasse improbos, quid dicerent de ipso, sed discipulos suos, viros veraces, sinceros et conscientiosos. Mali enim si interrogentur, vitia laudabunt vel excusabunt, virtutes vero carpent, liberalitatem dicent prodigalitatem, jejunia sui ipsius interneconem, orationem hypocrisin, etc.

Quarto, interrogasse suos discipulos sibi notos et conjunctos, qui bene ipsum noverant. Ita si quis se ipsum nosse vult, interroget domesticos suos, vel confessarium suum, cui solet aperire conscientiam. Sunt enim qui foris oves et angeli habentur, in domo vero propria deprehenduntur leones et dæmones, duri, impatientes, iracundi,

superbi, etc. Ut ergo illum medicum consuetere solemus, qui naturam et complexionem nostram perspectam habet: ita illos interrogare debemus, qui norunt vitam nostram. Vetus Judæorum proverbium fuit: *Qui interrogant, interrogent in abela,* id est, ibi, ubi sunt sapientes, II. Reg. XX.

II. Cernimus non moleste deferendum esse, si promiscuum vulgus sinistre de nobis sentiat, siquidem et Christus ipsa bonitas et sanctitas, passus est sinistra et falsa de se hominum judicia, Christi vitam homines in stateram appendebant, et: *Alii dicebant, quia bonus est: alii vero non, sed seducit turbas,* Joan. XIX. quid mirum si hoc contingat nobis? Quis quæso hæc in re plus perferre debet, quam reges, imperatores, pontifex? Nihil facilius Antigono regi fuisset, quam duci jubere servos duos, qui incumbente regio tabernaculo ipsum conviciabantur. Verum hoc audiens, leviter tantum cortinam, quæ intererat, commovit, et: *Longius,* inquit, *discedite, ne rex vos audiat.* Tulit hoc rex ethnicus, et non feret christianus? Sane si in illis rei non sumus, in quibus carpinur et notamur, sumus tamen in aliis, quæ si paterent obrectatoribus, merito reprehenderemur.

Ad hæc nemo ita vitam suam instituere potest, ut omnibus perplaceat, ac si quis hoc facere conaretur, stultissimus evaderet; adeo varia et inania sunt hominum judicia. Polycletus insignis statuarius eodem tempore duo simulacra fecit, alterum ad arbitrium plebis, alterum juxta artis normam. Prius illud, ut gratificaretur plebi, ad uniuscujusque accedentis sensum et arbitrium mutavit et transposuit, postea utrumque visendum proposuit: et primum quidem ludibrio, secundum vero admirationi habuerunt. Tum Polycletus: *At quod ridetis et reprehenditis a vestra arte profectum est, quod vero suspicatis, a vera arte.* Alian. lib. XIV. de histor. cap. VIII. Talis meo judicio evaderet, qui se omnium judicio ac commodaret. Videns istud Dominus, hominum de se judicia neglexit, et discipulos interrogavit: *Vos autem quem me esse dicitis?*

III. Non recensendas esse proximo, quæ de ipso sparguntur, calumnias. Videmus enim discipulos non dixisse Christo, quid in ipsum vulgus fingeret et cavillaretur, verbi gratia, quod hominem voracem, et vini potatorem aliqui dictarent (quod utique sciebant) quia noluerunt esse nugigeruli, et aures Domini talibus figmentis verberare. Hoc enim munus non est apostoli, sed dæmonis et gehennæ ministri, qui flammam inferorum succendit. Dæmonem, ait Sanctus Gregorius, fuisse nuntium illum, qui Sancto Job tristitia et pessima

nuntia tulerat, de filiorum interitu, de clade armentorum, etc. ut hac ratione Jobum ad impatientiam impelleret. Similes huic sunt, quid sub specie amicitiae acerbis et iniquis nuntiis aures aliorum implent, ut discordias seminent. Bene Diogenes cuidam tali, qui amici calumnias in eum dictas ei recensuit, respondit: *An amicus id dixerit, dubium est, de te autem mihi manifestum est.* Quare si quid sinistrum de proximo dici audimus, quod verisimile appareat, moneamus de hoc proximum, ut se emendet: si falsum esse existimamus respondeamus pro absente, et obstruamus os susurranti, dictumque oblivione sepeliamus, juxta consilium Sapientis, Ecclesiast. cap. XIX. *Audisti verbum adversus proximum tuum? Commoriatur in te, fidens quoniam non te dirumpet.*

Maxime vero hoc observent, qui in magna hominum existimatione vel dignitate positi sunt. Unde enim putatis fama illa increbuit, qua Christus dicebatur esse Joannes Baptista? Utique ex eo, quod Herodes audiens famam Jesu, per ineptiam dicebat Joannem a se decollatum resurrexisse, et hunc esse Christum, Matth. XIV. Hoc ergo velut regis verbum populus mox arripuit et credidit Christum esse Joannem. Verba igitur magnatum, quia ponderosa sunt, scindunt longe atrociter et vulnerant gravius, si falsa et iniqua sint, quam verba privatorum hominum.

IV. Videmus plus requiri a clericis, quam a laicis, a veteranis Christianis, quam a novitiis, a civibus quam a rusticis, et universim ab iis, qui verbum Dei crebrius audierunt vel audire potuerunt quam ab aliis, qui non potuerunt. Hoc enim innuit Dominus, cum ait ad discipulos: *Vos autem quem me esse dicitis? q. d. miror si plebeii erroneas de me opiniones habeant; at vos melius eruditi estis, melius proinde et rectius de me sentire debetis.* Qui plus temporis in scholis consumpserunt, plus tenentur scire, quam qui heri inceperunt. Præstitit hoc Petrus cum condiscipulis: cum enim reliquorum hominum de Christo opiniones humi serperent hominemque tantum in Christo agnoscerent, ipse in cælum evolavit, et divinitatem Christi vidit ac confessus est.

V. Videmus Petri primatum super alios apostolos, ut qui solus velut caput apostolorum, et Ecclesie futurus confitetur Christi divinitatem et humanitatem: et cui soli dicitur: *Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam*: item: *Et tibi dabo claves regni cælorum.* Quid enim traditio clavium nisi plena et summa potestas ad regendam Ecclesiam? Sic enim accipitur clavis Isaie, cap. XXII. ubi de instituendo novo pontifice dicitur: *Dabo clavem domus David super hu-*

merum ejus. Ad Petrum igitur seu successores ejus pertinet dicere sententiam in rebus fidei dubiis. Quid ad hæc hæretici, qui primatum in Ecclesia negant? Aiunt etiam reliquis apostolis datam esse a Christo plenariam potestatem ligandi et solvendi, Joan. XX. ac proinde parem. Sed respondetur cæteros apostolos in hoc fuisse pares Petro, primo, quod a Christo immediate auctoritatem ecclesiastici ministerii habuerunt: secundo, quod eam ita acceperunt, ut ea ubivis locorum rite et legitime uti possent, non in hac vel illa mundi parte dumtaxat. Cæterum potestas Petri quoad duo præcellentior fuit primum, quia eam potestatem accepit ut ordinariam, quæ proinde post ejus mortem transit ad ejus successores: cæteri apostoli ut delegatam, quæ non transit ad successores, ut videlicet ubivis locorum uti potestate sua possent, sed cum illis extincta est. Secundum, quia potestas aliorum apostolorum subjectionem quamdam annexam habuit ad Petrum: Petri vero potestas omnino absoluta et summa fuit. Huic enim soli dictum est: *Tibi dabo claves regni cælorum*: et: *Pasce oves meas*: et: *Tu aliquando conversus confirma fratres tuos.*

VI. Videmus quæ sit vera Christi Ecclesia; illa nimirum quæ semper viget, et a portis inferi nunquam opprimitur. Talis autem non est nisi Ecclesia catholica; siquidem aliæ antiquorum hæreticorum sectæ prorsus extinctæ sunt, recentiorum vero ante centum annos non fuerunt. Ergo vel illæ errarunt aut errant, vel Christi verbum mendax est, quod nefas foret cogitare. Igitur nos in hac Ecclesia quæ petra est, et invicta hætenus semper perstitit, firmiter persistamus, et in ea fidem nostram solide fundemus; non ob terrenum aliquod commodum, sed Dei et salutis nostræ amore. Audiamus D. Bedam, in homilia: « Portæ inferi, inquit, doctrinæ sunt nequam, quæ seducendo imprudentes ad inferos trahunt: portæ quoque inferi et tormenta et blandimenta sunt persecutorum, quæ infirmos quosque deterrendo, vel emolendo a stabilitate fidei, introitum eis æternæ mortis aperiunt. Sed et fidelium opera, ineptaque colloquia, portæ utique sunt inferi, in quantum suis vel fautoribus, vel sequacibus iter perditionis ostendunt. Multæ sunt itaque portæ inferi, sed harum nulla Ecclesie, quæ super petram fundata est, prævalet. Qui fidem Christi intimo amore perceperit; omne quidquid exterius periculis tentandis ingruit, facillime contemnit; at quicumque credentium fidem vel opere, vel negatione depravatus proderit, non hic supra petram, Domino cooperante, domum suæ possessionis ædificasse, sed juxta alterius loci parabolam super arenam, sine funda-

mento posuisse credendus est; hoc est, non simplici ac vera intentione Christum sequi, sed terrenam quamlibet fragilemque ob causam, habitum prætendisse Christiani. » Sic ille.

VII. Videmus plenariam Petri et pontificum ejus successorum potestatem ad ligandum et solvendum, adeoque non solum ad culpas per absolutionem, verum etiam ad pœnas per indulgentiam remittendas, necnon excommunicandum rebelles, ad ferendum leges, ad dispensandum, ad suspendendum, ad interdicendum, certos casus reservandos, etc. ait enim Dominus universim: *Quodcumque ligaveris super terram; quodcumque solveris.* Ab illis accipiunt inferiores ministri potestatem ordinis et jurisdictionis, eam-

que tantam, quanta illis arbitrio pontificum conceditur. Quemadmodum paterfamilias solus habet clavem capitalem seu generalem, quæ omnes seras aperit et claudit: cæteri domestici habent tantum partiales ad quædam aperienda, non omnia.

Fidelis sermo et omni acceptione dignus est inter: *Tibi dabo claves regni cælorum.* Posuit olim Deus flammeum gladium ad portas paradisi custodiendas ne quis introiret. Nunc Christus veluti faber quispiam ex gladio claves conficit, quibus aperiatur paradus. Verum claves istæ tantum aperiunt in hoc sæculo; dicitur enim: *Quodcumque ligaveris super terram.* Ergo janitor hic quærendus.

AUCTARIUM

CONCIO I.

CHRISTIANI ET IPSI SINT PETRA, SICUT PETRUS ET PAULUS.

I. Sint refugium miserorum. — II. Sint patientes injuriarum. — III. Defleant jugiter peccata sua. — IV. Sint solidi in fide et charitate. — V. Sint munimentum et defensores Ecclesie, uti Petrus et Paulus.

THEMA.

Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Matth. XVI.

Propheta Isaïas, ut Hebræorum populum officii sui admoneret et ad meliorem frugem efficaciter perduceret, proposuit illis in exemplum simul et stimulum, patriarcham suum Abrahamum et matrem Saram: ut eos velut filii non degeneres imitari conarentur: *Attendite ad petram*, inquit, *unde excisi estis, et ad cavernam laci, de qua præcisi estis.* Isa. LI. moxque indicans petram illam, subdit: *Attendite ad Abraham patrem vestrum, et ad Saram, quæ peperit vos*, quasi diceret: Videte quales parentes habueritis; Abraham scilicet et Saram, instar petre solidissimos in fide, pietate et justitia: vos igitur ne degeneres eorum filii sitis: petre estote, quemadmodum et parentes vestri petre fuerunt. Non possum ego vos, auditores, melius exhortari ad officium vestrum, quod est hominis christiani, nisi proponendo vobis patriarchas vestros; Petrum, cui velut petre et fundamentali lapidi suam Christus inædificavit Ecclesiam: e quo velut patre (post Christum) vos

omnes excisi estis, quia a Romana ejus sede fidem accepistis; deinde Paulum, velut matrem, qui 1. Cor. III. ait: *Lac vobis potum dedi, non escam*, a quo velut matre solidissimum fidei lac suximus omnes nos. Attendite ad hos parentes vestros, et videte ut filii eorum sitis, adeoque etiam petre, quoad fieri potest. Qua vero ratione, id nunc videndum.

I. Petre asylum quoddam et refugium sunt tum hominum, tum bestiarum. De his testatur Ps. CIII. *Petra refugium erinaceis: et Prov. XXX. Sapiens: Lepusculus plebs invalida collocat in petra cubile suum*: et Cant. II. *Columba invitatur ad foramina petre.* De illis testem habemus Davidem, qui fugiens Saulem, ascendit super abruptissimas petras, ut lateret in spelunca, 1. Reg. XXIV.

Petra talis fuit S. Petrus miseris et errantibus. Nam primo, in pentecoste, cum territi ac compuncti essent Judæi Jerosolymis sub adventum Spiritus sancti, cum spiritu vehementi in forma ignis de cælo emissi, etc. dixerunt ad Petrum et alios discipulos: *Quid faciemus, viri fratres? Act. II. Sicuti enim cæci ducibus se contradunt*, ait gl. vel sicut ægri medico, naufragi gubernatori se committunt, ab iisque opem expetunt. Quid ageret hic Petrus? Petram se exhibuit, refugium erinaceis, dum ad pœnitentiam eos et baptismum adhortatus est, sicque Christo reconciliavit. Ad hanc eandem petram confugit, seque affixit ille claudus, qui a Pretro erectus, tenuit Petrum e Joannem: *Tamquam salutis suæ auctores et conservatores* (ut ait Oecumenius) ambulans cum eis, Act. III. Postea homines illi, qui in plateas ejicie-